

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—	K 18—
pol leta	6—	" 9—
četr leta	3—	" 450
na mesec	1·10	" 1·60

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posebna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ograke:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
četr leta	" 450
na mesec	" 1·60
Za inozemstvo celo leto	" 28—

Upravljanje: Knafova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Nov poljski klub.

Brno, 10. avgusta. »Lidové Noviny« poročajo, da je zopet izstopilo 7 poslancev iz takozvane vsepoljske stranke. Ti bodo baje s štirim, že izstopivimi poslanci ustanovili nov poljski klub, čigar načelnik bo dr. German. »Lidové Noviny« pripomnijo, da bi bilo vzpričo tega dejstva naravnost smešno še nadalje tajiti, da obstoji nevarna kriza v »Poljskem klubu«.

Nemei proti Čehom.

Praga, 10. avgusta. Tukajšnje društvo v varstvo nemških interesov je vložilo protest proti novemu zvišanju prispevka za mestno reprezentacijsko hišo. Novi prispevek znaša 300.00 K.

Z nemškim denarjem.

R. — Lvov, 10. avgusta. Ukrainci pričajo na jesen izdajati hektografiran list v nemškem jeziku »Ruthenische Korrespondenz«, ki bo imel tudi prevode v angleškem jeziku. Ta korespondenca bo brezplačno na razpolago redakcijam vseh evropskih listov. Ali bodo Ukrajinci to korespondenco vzdrževali z denarjem, ki ga jim daje Rusija?

Hrvaški sabor.

Zagreb, 10. avgusta. Hrvaški sabor bo imel pred razpustom kratko sejo, na kateri bo sklenil udanostno izjavo cesarju ob prilikih njegove 80-letnice.

Pogajanja za enotno stranko na Hrvaškem.

Zagreb, 10. avgusta. Pogajanja za enotno strankona Hrvaškem se nadaljujejo. Takozvani Zagorski klub je pooblastil poslanec dr. Magdića, dr. Pinterovića, dr. Mažuranića in dr. Tuškana, naj se pogajajo s hrvaško napredno stranko glede združenja. Ko bodo ta pogajanja končana, se obe frakciji obrnete na avtonomni klub glede spojivte. Kakor se zatrjuje, bo enotna stranka zvarjena sredi meseca septembra.

Avtonomija katolikov na Ogrskem.

Budimpešta, 10. avgusta. Vlada je izdelala zakonski načrt o avtonomiji katolikov in ga predloži parlamentu v jesenskem zasedanju.

Cesarjev dar ērnogorskemu knezu.

Dunaj, 10. avgusta. Cesar Fran Jošip je podaril ērnogorskemu knezu Nikiti štiri krasne arabske konje.

Gračina zgorela.

Poljčane, 10. avg. Včeraj je zgorela v baroškem slogu zidana gračina Statenberg pri Makolah. Poljčanski požarni brambi se je po večurnem, silno napornem delu komaj posrečilo rešiti sprednji del v velikem ēvetero-kotu sezidanega poslopja. Vse drugo z gospodarskim poslopjem in lepo

grajsko kapelico je ogenj uničil. V gradu je stanovalo nad 30 letoviščarjev, ki so letali vsi zbegani sem in tja, ter reševali, kar se je dalo. Zvezcer so došli dragonei iz Slov. Bistriče, ki so zastražili okolico in pohištvo, katero je ležalo okrog po gozdih in travnikih. Lastnik gradu je neki Hardt.

Volilni boj v celjski okolici.

Celje, 10. avgusta. Dočim so dohajale dosedaj posamezne odpovedbe mož iz okolice, katere so nemškutarji brez njihove volje in vednost vzelji v svojo kandidatno listo, so danes odgoveli kar trije: Martin Kodela iz Dobrove, Ivan Krušič iz Lokrovec in Jože Velenšek iz Ostrožnega. Dr. Ambrožiču manjka torej že sedem kandidatov za njegovo sūdmarkovsko listo. Zmeščjava na blamaža nemškutarjev se veča od dne do dne.

Germanizacija na Poznanjskem.

R. — Poznanj, 10. avgusta. Nasilna germanizacija se je pričela na vsi črti s podvojenim silo. Ne razlaščujejo več samo poljskih posestev, spravili so se sedaj že na ponemčenje poljskih krajevnih imen. Odslej se mora imenovati Jakobovo Welnatal, Modliszewsko Modlingshagen, Grawno Ambach, Wojtowstwo Waldsee, Borožko Waldstein, Bočiniec Lichtenfelde, Polska wieś Forbach in Koceanowo — Kronau.

Potovanje nemškega prestolonaslednika v Palestino.

London, 10. avgusta. Tukajšnji nemški listi se obširno pečajo s projektiranim potovanjem nemškega prestolonaslednika v Palestino in pravijo, da princ potuje na Jutrovo z namenom, da spozna kot bodoči cesar ondotne razmere za slučaj, ako bo tamkaj potrebna nemška intervenenja.

Podrobnosti o umoru ruskega vohuna Rybakova.

Krakov, 10. avgusta. Morilea ruskega vohuna Rybakova, Trubovskega, so danes vso noč zasliševali. Morilec je rojen v Varšavi in ne zna ne čitati, ne pisati. Pravi, da je preprčen pristaš ruske socijalno-revolucionarne stranke. Rybakov je bil baje svoje dni, tako pripravljen Trubovskij, član socijalno-revolucionarne organizacije in se je opetovan udeležil raznih revolt. Pri eni izmed teh je bil tudi aretiran, a je bil par dni kasneje na splošno začudenje njegovih tovarišev izpuščen iz zapora. Nato je izginil ter pobegnil v Avstrijo, kjer je postal uradnik poljake »Solske Matice«. Tudi kot tak je opravljal vohunski posel in je mnogo socijalnih revolucionarjev ruskih spravil na vsllice. Trubovskij je bil v zadnjem času delavec v Krakovu. Ob času grunewaldskih slavnosti je slučajno naletel na Rybakova in ga spoznal. Pred par dnevi je dobil zaprt kuvert, v katerem mu je revolu-

cijonarni odbor v Varšavi ukazal, naj Rybakova umori. Dan kasneje je dobil revolver, ki ga je preizkušal in se pri tem ranil. Par dni je nato iskal Rybakova, a ga ni mogel nikjer najti. Včeraj je slučajno naletel nanj, ter usmrtil s tremi streli. Po izvršenem činu se je dal popolnoma mirno odvesti. Danes so mrtvo truplo Rybakova obducirali in na to pokopali. Rybakov zapušča ženo in enega otroka.

Vatikan in Španija.

Rim, 10. avgusta. V vatikanskih krogih so prepričani, da bo kljub napetosti, ki je zavladala med kurijo in Špansko vendarle prišlo do neke vrste sporazumljjenja.

Rim, 10. avgusta. Zatrjuje se, da je sam papež Pij X. prepovedal v nedeljo klerikalcem v San Sebastjanu, da ne smejo demonstrirati. To je baje storil po nasvetu kardin. Rampolle. Kot dober znak se tolmači dejstvo, da se namestnik španskega poslanika jutri udeleži slavnosti ob prilikli obletnice papeževega kronanja.

Španska duhovščina še uva proti kralju.

Devin, 10. avgusta. »Magdeburger Zeitung« poroča iz Madrida, da skuša duhovščina ljudstvo načuvati proti kralju Alfonzu s tem, da pripoveduje, da je kralj Alfonz pod vplivom kraljice Viktorije prestolil v protestantizem.

Nameravan atentat na Canalejasa?

Madrid, 10. avgusta. V vladnih krogih se boje, da bi klerikalci izvršili atentat na ministrskega predsednika Canalejasa. Zato so mu dali posebno telesno stražo.

Kuga in kolera.

Odesa, 10. avgusta. Kuga se rapidno širi. Oblasti plačujejo vsako podgano po 10 kopejk = 26 vinarjev.

Trst, 10. avgusta. Zdravniška komisija je konstatirala, da Huber nima kolere.

Sultan in angleška misija.

Carigrad, 10. avgusta. Angleško misijo, ki je prišla notificirat nastop vlaže kralja Jurja, je sultan Mohamed odlikoval na vse načine. Listi so mnenja, da je hotel sultana po želji vlade s tem pokazati, da so neutemljene vesti, ki so zatrjevale, da se Turčija hoče pridružiti trozvezi.

Banov svak izvršil samomor.

Zagreb, 10. avgusta. Veliko senzacijo vzbuja ta samomor banovega svaka, notarja Črnojevića. Črnojević se je z izvoščkom poljal v bližnji gondic, se tam zastupil in nato še ustrelil. Vzrok samomoru je baje silna nervoznost. Istočasno se je ustrelil pod oknom svoje ljubice tudi inženir Knežević.

Afera dr. Crippena.

London, 10. avgusta. Dr. Crippen je baje brzjavil svojemu pravnemu zastopniku: Nisem ničesar priznal. Odpotoval sem iz Londona 9. julija. Potoval sem preko Rotterdama in se izkreal v Amsterdam. Vse drugo je neresnično. Mrtvo truplo, najdeno v kleti je znova pregledala posebna komisija. O rezultatih te komisije se čuva stroga tajnost.

Zagonetni napadi na vojaške straže.

Berolin, 10. avgusta. V zadnjem času se je prigodilo več slučajev, da so neznani napadli vojaške straže in jim skušali vzeti puške. Domneva se, da so napadaleci vohuni, ki bi se radi polastili pušk, da bi dobili s tem model nemške armadne puške in vzorec sestave smodnika.

Spopad med grškimi in turškimi stražami.

Solun, 10. avgusta. Petnajst mož broječa grška patrulja je pri vasi Dominiko prekoračila turško mejo. Med Grki in turško stražo je prišlo do spopada, v katerem je padlo 5 Grkov, 2 Turka pa sta bila ranjena.

Bosanski reis ul ulema.

Sarajevo, 10. avgusta. Reis ul ulema Šarac, mohamedanski verski poglavjar, je odšel na prvo svoje vizitacijsko potovanje. Glavni namen tega njegovega potovanja je svariti mohamedance pred nadaljnim izseljevanjem.

Razmerje med Turčijo in Bolgarsko.

Carigrad, 10. avgusta. Poloficijalni krogi so mnenja, da kljub napetosti med Turčijo in Bolgarsko, vendarle ne pride do konflikta med tema državama in sicer zategadeljne, ker so baje velesile glede makedonskega vprašanja na strani Turčije.

Turške vojaške vaje.

Carigrad, 10. avgusta. Velike turške vojaške vaje se bodo letos vršile na jesen v vilajetu Kosovo.

Predsednik ruske dume na svobodi.

Petrograd, 10. avgusta. Predsednik ruske dume Gučkov, ki je bil radi dvoboja obsojen v enomesecno ječo, je bil danes izpuščen na svobodo.

Nemška izmišljotina.

Praga, 10. avgusta. Tukajšnji nemški listi priobčujejo vest, ki so jo baje povzeli iz »New York Herald«, da so Čehi pri Lušinu napadli neke ameriške avtomobiliste in jih ranili. Vest je docela izmišljena, ker niti oblast, niti orožniki ničesar ne vedo o tem napadu.

Atentat na newyorškega župana.

New York, 10. avgusta. Ko se je tukajšnji župan Gaynor hotel vkrečti na parnik, da odpotuje v Evropo, je nanj z revolverjem ustrelil najemnik mestnega pristaniškega urada. Župan je mrtev, atentatorja so prijeli.

Zgrešena pot nositeljev — patriotizma!

(Dopis iz Trsta.)

Kdor je živel še pred kakimi 15 in več leti v Trstu in Primorju sploh, se je lahko na lastne oči in ušesa prepričal, kako globoko je bil ukorenjen patriotski čut v srečih tržaških in drugih primorskih Slovencev. Ob vsaki dani priliki: patriotskih slavnostih in pouličnih obhodih so tvorili ravno Slovenci največji, da skoraj izključeni kontingen ter glasno in jasno z vsklikom in pevanjem manifestirali svoja notranja patriotska čuvstva.

Ali kdor je takrat živel tu in imel bistro oko, je tudi lahko opazil, kako so »nositelji« patriotizma izrabljali te patriotizma polne slovenske bataljone v svoje nečedne namene in poročali na najvišje mesto o velikem navdušenju in udanosti tržaškega ljudstva do presvetlega cesarja in Avstrijo, a se pri tem dosledno izogibali besede Slovenec, tako da so manifestantje vsak dan figurirali le kot — Italijani.

Vsako delo je vredno plačila. In »izborni« plačani so bili tudi tržaški Slovenci za svojo udanost in patriotizem. Ali strašno je bilo to plačilo, spremljano z jokom in stokom. Leti 1897. in 1898. sta z mučenistvom zaznamovani v zgodovini tržaških Slovencev. Zdaleko se je bilo proti njim vse: Iredenta, vlada in celo — italijanski konzul. Takratni ultra-italijanski namestnik Rinaldi je hotel tržaške Slovence na vsak način upropastiti, zato je spustil nad njim nahujskane in nafanatizovane irentarje in kamoriste, ki so podpirani od vlade, policej in orožnikov ter s pomočjo sleparstev tržaškega magistrata premagali Slovence in strmoglivali Nabergoj in zapisali ob bengalični luči na svojih oknih: Slovenci so bili. Amen! To je bilo 18. marca 1897.

Dne 12. septembra 1898., ob času umora cesarice Elizabete, takrat ko je z vso silo vzplamtel patriotski čut tržaških Slovencev, takrat je vlada poslala v Trst štiri bataljone proti Slovencem, patriotom.

Zaradi svojega patriotskega navdušenja so bili takrat Slovenci kaznovani naravnost drakonsko.

Od takrat se ni glasila več na prireditvah tržaških Slovencev patriotska beseda. Slovenci so izostali iz patriotskih slavnost, istodobno so prenehale tudi — patriotske politične manifestacije. A vlada nima prav nič več poročati o — patriotskih manifestacijah.

Jeli pa slavna vlada, ona vlada, ki je zagrešila nad tržaškimi Slo-

venci v gori vpisani dobi toliko krvic, jeli kdaj poskusila na kakorški koli si bodi način pridobiti si te slovenske mase za toliko pridigovan »patriotsko misel«? Jeli ta vlada skušala kdaj popraviti svoje grehe, katerih posledice je morala tudi same že večkrat občutiti? Kaj še! Povravljajo krvic Slovencem, tega vendar ne dopuste »višji ozir!«

Iz »višjih ozirov« se mora dovoliti Italijanom univerzo, a iz »višjih ozirov« se ne sme dovoliti v Trstu slovenske ljudske šole. Ravno tako iz »višjih ozirov« se mora in se dovoljuje Italijanom iz Milana, Padove, Florence i. t. d. korporativne izlete v Trst, kjer v družbi tržaškega redenite uganjajo komedije, a iz onih istih »višjih ozirov« se ne sme dovoliti tržaškim Slovencem izleta v Pulj, med svoje brate, v Pulj, katero mesto bi morali prav Slovenci in Hrvatje braniti pred sovražnikom v času vojske.

Počigled temu doslednemu postopanju onih res nepolitičnih »višjih krogov«, je upravičeno zaklical dr. Mandić na nedeljskem shodu: »Proti nam se je zaklelo vse — tudi vojaštvo. Strah imam, da mera našega trpljenja še ni polna. Zato je nujna potreba, da se trdnje organizujemo, da sklenemo svoje vrste.«

Predsedstva tržaških patriotskih društev, ki so pa le nekake kovačnice za bodočo irento, so razpolala našim društvom vabilo k sodelovanju na pouličnih manifestacijah na večer 17. avgusta. Proti temu bi seveda »višji ozir« ne imeli ničesar, ali istodobno je vlada iz »višjih ozirov« prepovedala nedolžen izlet poštenih Slovencev. Oh slepota nositeljev patriotske misli!

Do 2500 bi bilo slovenskih izletnikov iz Trsta v Pulju. Ako bi bilo poveljstvo vojne mornarice mesto zahtevanja po prepovedi izleta, odplo svoj arzenal, svoj muzej in vse voje zanimivosti na stežaj ter prijazno razkazalo svoje naprave izletnikom, takor je to že bilo določeno, bi bila ta tisoč brojča masa morda brez vsake inicijative jela v zahvalo za prijaznost klicati: »Živila Avstrija!«

Ali mesto tega, kaj vidimo? Nečuvena in protizakonita prepoved je porodila v ljudstvu toliko srda, da je moral gospod vladni zastopnik na nedeljskem, viharja polnem shodu, poslušati vsklike, katerih tu ne moremo zabeležiti. To je uspeh — zgrešene politike nositeljev patriotske misli! In ta zgrešena politika se bo britko maščevala na nje provzročiteljih in njih naslednikih. Spas države in domovine je v ljubezni ljudskih širokih mas do poklicanih faktorjev! Ali ljubezni teh se ne pridobiva

z zatiranjem in krivičnim postopanjem, temveč s pravilnostjo in dobrobitnostjo! Slabo je za tisto državo, ki se mora nadinanljati le na moč svoje vojske in ne na ljubezen in zvestobo svojih podanikov!

Kaj je vse pri nas mogoče?

Policijski oddelek deželne vlade je v zadnjem času marljivo na delu in pleni »Slovenski Narod« kar zapored. Seveda pri teh zaplembah nikdar ne vemo proti kateremu paragrafu kazenskega zakona smo se pregrešili, ker so gospodje tako komod, da se jim niti ne zdi vredno, da bi navedli doteden paragraf, po katerem so list konfiscirali. Tako izvemo za zločin, ki smo ga zagrešili šele par dni kasneje, ko se v uradnem listu razglasiti potrjena konfiskacija. Tudi zadnjič, ko so list zaplenili zaradi notice »Vest se jim je vzbudila ali hočeje biti nepristranski?«, smo izvedeli za hudodelstvo, ki smo ga z doteden nočuo zakrivili, šele iz »Laibacher Zeitung«. In po pravici povedano, kar za glavo smo se prijeli in prenečeno vzliknili: Ali je to mogoče? V sodniškem razsodilu namreč stoji črno na belem, da so nam list konfiscirali zaradi prestopka proti varnosti časti po § 491. k. z. Zaplenili so nas torej za to, ker smo razčitali barona Schwarza. Ali ni to nad vse idealna konfiskacijska praksa? Baron Schwarz se čuti na časti žaljenega, pa da kratko malo list zapleniti. Prav komodno stališče, ki pa diši močno po ekscepionizmu! Ali smo pred zakoni vsi enaki ali nismo? Ako smo, kako pride baron Schwarz do tega, da si sme iskatki zadoščenje za svojo žaljenje čast na drug način, takor navadni umrljivi ljudje?! Zakaj nas on ne toži, takor nas morajo drugi tožiti, ako smo jih žalili in ako za žalitev isčejo zadoščenja? Ali ima Božidar Černe morda kak privilegij? Radovedni, zelo radovedni smo nanj in nadejamo se, da ga nam bo razkril pred sodiščem pri vzkleni obravnavi proti konfiskaciji.

Nepoboljšljivi grešniki.

Par dni je tega, odkar smo »Slovenec« zamašili usta, da drži jezik za zobni o naprednih »veleizdajnikih« v Ljubljani, a že ga zopet srbi obrekliji jeziček. Snoči se je ta postenjak namreč spravil na tržaške Slovence. Kar preko noči so sedaj postali »veleizdajniki« tudi tisti tržaški Slovenci, ki so pred leti zaradi pregorčega avstrijskega patriotskega in radi prevelike lojalnosti moralni v ječe! »Slovenec jih ovaja, takor naprednjake v Ljubljani, prav po maniri najbolj propadlega špielja in biriča. Pravi namreč, da so udeženci nedeljskega shoda v Trstu kar vprek kričali: »Doli Avstrija, živila Srbija.« Recimo, da bi bilo to res,

ali je »Slovenec« treba opravljati špiceljsko službo, ko vendar sam pravi, da je bil na shodu navzoč tudi vladni komisar: Zakaj pa ni vladni komisar vzpričo takih veleizdajalskih klicov takoj prijet za vrat onih klicateljev, zakaj ni takoj shoda stante pede razpustil? Če tega ni storil, potem moramo pač upravičeno domnevati, da se je »Slovenec« zopet po svoji starci navadi infernalno zlagal ali pa hoče biti bolj avstrijski, takor je avstrijski policijski komisar sam! Tertium non datur! Naj pa bo že res ali prvo ali drugo, eno stoje trdno kakor skala, da še ni izhajal na Slovenskem list, ki bi bil opravljal tako peklenko podlo službo, takor glasilo ljubljanskega škofa. Naj bo Slovenec že tega ali drugačnega političnega prepricanja, v dnu duše se mu mora gabiti vse, kar v zadnjih dneh uganja posvečeno glasilo kranjske duhovštine. In kdor to divjanje, to naravnost perverzno hlepne po krvi lastnih rojakov trezno motri, mora priti do prepricanja, da je ta derviška druhal ali podkupljena, ali pa je že tako na robu propada, da vidi svojo rešitev edino v tem, da z infernalnim ovdauštvom na zgoraj, izroči svoje sobrate drugega političnega naziranja — krvni! Gnusi in gabi se nam v dnu duše ta brezdušna svojat. Feji!

Zgodbice o okrajnem nadzorniku Peerzu.

Vest, da je proti okr. nadzorniku za nemške sole na Kranjskem, Peerzu, uvedena kazenska preiskava radi splošnega posilstva, odgovarja resnici. Toda takor se zdi, to še ne zadostuje šolski oblasti, da bi nastopila proti njemu, takaj poroča se nam, da ta famozni nadzornik se vedno opravlja svojo službo. Vidi se torej, da nas hoče oblast na vsak način prisiliti, da spravimo na dan še druge »čednosti« Kalteneggerjevega ljubljence. Ne storimo to radi, ker posegamo v privatno življenje posamnikov le v skrajni sili. Ker pa je v javnem in splošnem interesu, da se izve, kakšnega moža je vladna imenovala za nadzornika nemških šol na Kočevskem, kjer delujejo večinoma učiteljice, hočemo pustiti na strani vse ozire ter podati verno sliko tega nemškega junaka. Notorično je znano, da je mož seksualno silno senzitiven. Nobena ženska ni varna, ako pride ž njim v dotiko. O tem bi lahko navedli najpikantnejše anekdote, a povemo samo eno, ki je še v drugem oziru za Peerza zelo karakteristična. Možakar je hotel na vsak način spejlati neko gospodično, o kateri je veden, da se poteguje za neko službo, toda ne učiteljsko. Ker se mu dekle ni hotelo udati, se je maščeval. Dekle ni dobilo dolične, ji preje že obljubljene službe. In takšen človek je okrajni šolski nadzornik in profesor na žen-

LISTEK.

Ljubezen za stavo.

Spisal Blaž Pohlin.
(Dalje.)

Drugi del tega dejanja se je odigral pri meni doma. Tu sem bil jaz revež. Povsek so letele na me in na Fani vsevprek, kot bi se bil pregrevil zoper vse predpise hravnostnih paragrafov, čul sem o samem pohujšanju, šandalih, pokvarjenosti, propalosti, kot bi bil vreden težke ječe v Gradišču na Primorskem. Ker doma moje tete ni nihče ven metal, je reglanje trajalo par ur. Poslušal sem pohlevno, kako me bo bog kaznoval za moje velike grehe, ki sem jih zgrešil proti svoji dobrati teti, ki tako skrbi za mene, da še sebi ne privošči kake dobre, le da se meni dobro godi, kako me bo preganjala pekoča vest, ker sem zgrešil svoj bodoči poklic, poklic duhovniški, za katerega so me starši, ki zdaj z onega sveta gledajo na mene, odločili že v zibelni, in kako bom njo, tetu, spravil s svojim nasprotnim življenjem v prezgodnji grob. Ker so ženske solze vobče poceni, usule so se tudi s tetinami lie na štedilnik, da je šumelo, kot bi se pekla pečenka. Mene so ženske solze že večkrat ganile in ta-

ko se je zgodilo tudi zdaj, da sem pristopil k svoji ljubi teti in jo s solzami v očeh zagotovil, da ne pogledam nikdar več nobenega dekleta, najmanj pa Fani, s katero v resnici nisem imel nikoli več znanja, kot da sem jo parkrat pozdravil. Slovesno sem obljudil, da pojdem v semenisce, to pa zaradi nje, svoje ljube tete, da njej ne bo treba v prezgodnji grob. Iz slesanega sreca izvirajoča obljuha je ganila tetino sreco in ko mi je ta napravila še četr ure dolgo pridigo o raznih dolžnostih človeka napram sebi in bogu, ki ne pusti, da bi kdo zakopal talente, kakrsne sem jaz sprejel v veliki meri, sva se pobotala. Jaz pa sem sklenil, da se s Fani ne pogledam več, in sicer že zaradi domačega miru ne.

Pa sem se bridko varal v svojem sklepu.

V.

V treh tednih je bilo konec šolskega leta in napočil je zlati čas počitnic. Vsi moji sošolci so jo potegnili na kmete domov, kar jih je bilo pa iz mesta, so se pa šli vedrit v divne, romantične kraje naše lepe Gorenjske. Edino jaz sem bil tako nesrečen, da mi ni bilo usojeno, da bi užival počitnice tako, da bi imel kaj od tega. Ostati sem moral pri svoji teti, ki je pazila na mene, da bi se me ne prijela kaka strupena napredna sapa. Ta nalog ji je dal njen spovednik. Določen sem bil za semenišče in člo-

vek, ki naj postane kdaj učitelj in vodnik ljudstva, mora biti enostransko vzgojen, da potem istotako enostransko vzgaja ljudstvo, ki naj se ne iznevari častitljivi veri častitljivih pradedov, ki so suženjsko tlačanili Rimu in Dunaju in imeli same denarne in krvne dolžnosti napram obema, pravie pa nikdar nobenih. Tetu me ni pustila na počitnice, dasi mi je prijatelj Pavel obljudil, da bom imel pri njem vse zastonj. Nikamor nisem smel. Le dnevine izprehode sem smel delati, zvečer sem moral pa biti ob sedmih doma; bog ne daj, da bi me noč zasačila zunaj.

Tako sem životaril kot puščavnik. Kopat sem se hodil v bližnjo reko, ki bi me bila pri neki priliki kmalu vzelja, ker nisem bil še izurjen plavač, voda pa deroča kot Sava. Drugače sem pa hodil posedavat na klopice mestnih parkov in prebiral ondi svoje ljube pisatelje Tolstega, Ibsena, Lermontova in druge. Dolgčas mi je bilo mnogokrat naravnost strašno. Mlad človek sem bil, rad vesel, pa sem utepal tako žalovo življenje. Zato mi je bil dobrodočel vsak znanec, v katerega družbi sem mogel prebiti par ur in se pogovoriti, če ne o drugem, pa o naši slovenski politiki. Kajti brigal sem se že takrat za naše politično življenje, akoravno nam je rajni profesor Vrhovec zatrjeval, da se človek pred tridesetim letom nima hroviti s politiko, če hočemo

Slovenci, da ne bodo naši politični smotri dosegali samo piškavih uspehov. Danes izprevidim, da je imel mož prav, dasiravno se naši mladini pod 30. letom ne more kar pavšalno očitati, da bi bila v svojem političnem delovanju zgrešila svoje cilje v prospehu narodne koristi. Sedel sem tako nekega vročega popoldneva v mirnem gozdnem zavetju na udobni klopici in se zatopil v Turgenjevova kralja Learja. Kar mi zakrijeta dve roki oči. Dotičen je stal za mormonovo hrbotom. Zgrabil sem za roki, da bi jih odstranil, a nisem jih mogel. Ko sem segel nekoliko nazaj, začutil sem ženske rokave. Pomislil sem nekoliko, katera ženska bi imela veselejo do mene, da se ji izljubi uganjati z menoj take norčije. Bil sem si kmalu na čistem in zaklical:

»Fani!«

Roki sta se sami odtegnili in res je stala Fani pri meni.

V času, ko sem pasel tak pekleni dolgčas, kakor sem gori omenil, nisem hotel zavračati ljubeznivosti dekleta, ki mi ni bila nikdar prav nič pri srcu, ampak sem jo kolikor toliko hvaležno sprejel po geslu in navodilu, da v sili hudič muhe jé. Zato sem jo vprašal precej prijazno:

»Okod si prišla?«

(Dalje prihodnje.)

skem učiteljišču! Ali ni to prekrasna perspektiva? Šolska oblast se seveda za to ne briga in bo mirno trpela, da bo Peerz opravljal še zanaprej službo šolskega nadzornika in profesorja na ženskem učiteljišču! V imenu javne morale zahtevamo, da se Peerza takoj suspendira, ker tak človek ne spada niti na mesto nadzornika, še manj pa na mesto profesorja na ženskem učiteljišču.

Bratei v laseh.

Med glavnima klerikalnima organizacijama, med »Mlekarsko zvezzo« in »Zadružno zvezo« traja že dlje casa bratomorni boj. Razne klerikale veličine se zmanj trudijo, da bi to borbo preprečile, a ne gre in ne gre. Sam bog ve, kaj je pravi vzrok tej borbi na nož? Ljudje govore, da se gre za neki kredit, ki ga »Zadružna zvezza« ni hotela dovoliti »Mlekarski« in da je sedaj zaradi tega taka jeza med bratei. Seveda se pravi povod spora ne more dognati, ker se kierikale skrbno čuvajo, da bi kaj izdali nepoklicanim ušesom. Najzanesljivejše pojasnilo o aferi bi pao najlože dal predsednik »Mlekarske zvezze« grof Barbo. Ta se je baje že večkrat zelo dvomljivo izrazil o nadaljnem prospevanju te zadruge.

Višek nesramnosti.

V izložbenem oknu tvrdke Giontini na Mestnem trgu so razstavljeni nemški narodni kolki. Očivlino je, da se s temi kolki hoče izzivati slovensko občinstvo, ki hodi tu nimo. Če je tvrdka Giontini tako nemško-nacionalna, da hoče na vsak način razpečavati nemške narodne kolke, je to stvar, ki jo naj sama s sabo opravi, odločno pa ugovarjam proti temu, da bi s temi kolki izzivala in provocirala v izložbenem oknu, mi mo katerega dan za dnevom hodi na stotine in stotine slovenskega občinstva. Doslej tvrdke Giontini še nismo poznali s te strani, zato si bomo to zapomnili. Čez sedem let vse prav pride!

Poljski gost.

Na povratku iz Trsta je danes posetil naše uredništvo odlični poljski rodoljub Štefan Sobieszcanski iz Radoma iz kraljestva Poljskega. Poljski gost se je izrazil, da mu Ljubljana izredno ugaja in da bo pri priliki zopet prišel na Slovensko.

Velik požar pri Sv. Frančišku Ksaveriju v Sav. dolini.

Minulo soboto popoldne je udarila strela v kozolec Frana Slatinščka v Radmirju. Ogenj se je širil z neznansko hitrostjo; zgorelo je 5 poslopov. Ksaverska požarna bramba je bila takoj na licu mesta in se ji je posrečilo rešiti Slatinščovo in Primerovo hišo. Na pogorišče ste tudi prihiteli požarni brambi iz Ljubljane in Rečice.

Policisce vesti.

Tatvina.

Cestarju Ivanu Sirniku iz Smartna je bila iz nezaklenjenega stanovanja ukradena srebrna ura s oklopno verižico, vredna 28 K.

Sirovina.

Včeraj popoldne je prišel v neko gostilno na Dunajski cesti Mihael Frajano, godel v cirkusu »Zavata«. Frajano je zahteval juhe in poleg sirovo jajce. Ko mu je gostilničarka prinesla zahtevano, ni jedel in tudi ni hotel plačati. Gostilničarka mu je bilo hotela vzeti klubok. Naenkrat pa jo je Frajani zgrabil za levo roko in ji zvili palec; natakarico pa je udaril po obrazu, da je krvavela. Ko ga je gostilničar postavil pod kap, je potegnil nož in hotel iti nazaj v gostilno. Poklicani stražnik je sirovino kmalu ukrotil.

Iz sodne dvorane.

Okraino sodišče Ljubljansko.

Veliko krika za nič. Posestnico Frančiško Selanovo iz Zg. Kašlja so budobni jeziki obdolžili, da je dne 15. julija ob polu 4. zjutraj na njivi svoje sosedke Habiča krompir kradla. Tisti dan zjutraj je šel namreč posestnik Omahen na polje; na Habičevi njivi zagleda žensko, ki je nekaj

kopalna. Misleč, da je domača, jo ogovori, ona pa zbeži brez vsake besede. Pustila pa je na njivi jerbas in svitki. In ta jerbas je spoznala neka dobra sosedka za lastnino Selanove. Selanova je odločeno tajila, dokazovala svoj alibi in zaslišanih je bilo mnogo prič. Nazadnje pride na vrsto še »okrađeni« posestnik Habič, ko ga pa sodnik vpraša, koliko ima škode, pove, da nič, ker mu sploh ni bilo nič ukradenega. In stvar je seveda slavnostno padla v vodo.

Za 12 vin, 1 K kazni. Delavec Miha Košir je zadnjic posodil nekemu delavcu za ukradene uhane 12 v.; ker je to po zakonu prepovedano, ga je sodnik obsodil na 1 K globe oziroma 24 ur zapora. Delavec Josip Deghelin pa je od istega tatu kupil za 1 K srebrno uro, ki je bila tudi ukradena. Ura je seveda zapadla, Deghelin pa bo moral plačati povrh še 4 krone kazni, ozir. bo moral 24 ur sedeti.

Razne stvari.

*** Prijet cerkveni vlomilec.** V Budjejovicah so prijeli 30letnega Jožeta Sprincelja, ki je oropai včer cerkev. Vlomil je tudi v ondotno Marjanovo cerkev ter odnesel cerkveno posodo, vredno 2300 kron.

*** Kaznovan vojak.** Korporal 33. pešpolka v Aradu po imenu Miskoy, ki je pretepal podrejene mu vojake, je bil degradiran in obsojen na tri mesece ječe.

*** Samomor iz nesrečne ljubezni.** Iz Strasburga poročajo, da se je v nekem bližnjem letovišču vrgla pod vlak hči nemškega poslanca Riffa. Vlak je nesrečnico usmrtil. Vzrok — nesrečna ljubezen.

*** Vpričo žene skočil v vodo.** Ko so šli v nedeljo ponoči po Ferdinandovem mostu v Gradec 33letni zavarovalni uradnik Frangone, njegova žena in neki priatelj, je Frangone nenadoma skočil čez ograjo ter izginil pred očmi svoje žene v Muri. Stražnik in rečni paznik sta šla takoj s čolnom iskat Frangoneta, toda vse iskanje je bilo zaman.

*** V jeo obsojeni pesnik.** V Kabinu so obsodili pesnika Ghayatija, ki je izdal zvezek revolucionarnih pesmi, in sicer v njegovi odsotnosti na leto dni ječe. Nek soobtoženec je dobil tri mesece ječe, dva druga sta dobila po ukor.

*** Prijatelja okradel.** Dunajski fotograf Julij Pollermann, ki biva že nekaj časa v Curihu in ki je bil že večkrat povabljen od nekega svojega priatelja, je temu pred par dnevi vzel ključe od njegove pisarne. Na to je šel v pisarno ter vzel iz blagajne več tisoč frankov, s katerimi je hotel popihati. Tata so prijeli v Inomostu. Imel je le še polovico ukradenega denarja pri sebi.

*** Papeževa leva.** Svoj čas je Menelik poslal papežu v dar dva mlada leva. Papež je dar sprejel in dal leva krmiti. Zadnjic pa sta dobila po konsilu želodene krče in kmalu sta poginila. Nekdo ju je zastrupil.

*** Strah povodom vzleta zrakoplova.** V berolinskem Lunaparku se je dvignila v nedeljo zrakoplovka v svojem zrakoplovu z nekaterimi pasažirji. V zadnjem trenotku pred vzletom je pomagal njen pomočnik še nekemu pasažirju v gondoli. Zrakoplov se je dvignil, s seboj je pa potegnil tudi pomočnika, ki je bil zamotan v neki vrvi. Občinstvo je bilo tako prestrašeno, da je začelo drveti na vse strani. Vsled strahu in gneče je omreželo do 150 ljudi. V višini kakih osemdesetih metrov se je pomočnik posrečilo, da je po vrvi zlezel v gondoli.

*** Poskušeno zastupljenje.** Soproga stražnika Diebra v Gradeu je imela navado, da je puščala zunaj v več posodo, v katero je vsako jutro mlekarica izliila mleko. Včeraj je napravila žena za zajutrek kakao, bil pa je tako neprizjetnega okusa, da ga nista mogla piti niti ona, niti njen mož. Tudi je obema postal slabo, ko sta le nekoliko pokusila. Še bolj neprizjetnega okusa je bilo mleko samo, zato ga je žena dala psu. Pes se je začel svijati in je kmalu poginil. Preiskava je baje dognala, da je bil v mleku strihnin.

*** Originalna goljufija.** V goljufijah so ljudje zelo iznajdljivi. Sledči slučaj je gotovo zelo originalen: Ladja, ki je bila lastnina neke parobrodne družbe v Cardifu, se je potopila z veliko zaloga premoga vred. Kapitan in moštvo so se rešili. Kapitan je proglašil, da je ladja po nesreči zadela ob skalo. En mornar pa je povedal, da je bila ladja že tako napravljena, da bi se potopila. Zavarovali so jo za 1.275.000 mark, vredna pa je bila 572.000 mark. Prigoljufati so torej misili na originalen način 700.000 mark.

*** Občina brez župana.** Medtem, ko se drugod tepejo za županski stolec, pa v občini Tvoříhráz pri Znojmu neče nikdo županovati. Že parkrat so si izvolili občinski može župana, pa vsak je odklonil. Preostalo ne bo nič drugega, nego da cdpošlje tja okrajno glavarstvo komisarja na župansko mesto.

*** Proti spomeniku pesnika Heinjea.** Heinjeja imajo Nemci zelo v želodevu, ker jim je povedal par bridkih resnic. Znano je, kako je cesar Viljem pognal Heinjejev spomenik iz Ahilejona. Ta spomenik nameravajo postaviti v Hamburgu. Proti tej nameri se je oglasil »Deutschbund«, in sicer s spomenico cesarju Viljemu. V spomenici pravi, da bi bil spomenik Heinjeju trajno onečaščenje nemške zemlje, brez taktnost itd. Cesarja prosijo, naj enkrat za vselej proglaši, da na Nemškem ni mesta za Heinjejev spomenik, dokler vladajo Hohenzollerci. — Ubogi Hein, gotovo se obrača v grobu; v tolažbo mu je lahko, da so tudi Goetheja že razglasili na nemškega pesnika.

Najnovejše vesti.

Poneverjenje.

Praga, 10. avgusta. Tu so danes aretirali oskrbnika mestnega premoženja v Rakonica Lohnfrieda, ki je baje poneveril nad 100.000 K.

Sokrivec Trubnowskega.

Krakovo, 10. avgusta. Tu so aretirali nekega Sadovskega, ki je na sumu, da je sokrivec morilec Trubnowskega.

Železniška nesreča.

San Francisko, 10. avgusta. Med San Franciskom in San Rosom je osebni vlak trčil v lokomotivo tovornega vlaka. 13 oseb je ubitih, 12 pa težko ranjenih.

Nesreča v Tatrah.

Zukopani, 10. avgusta. Rešilni ekspediciji se je končno vendarle posrečilo, najti ponesrečenega Sulakiewicza, ki je visel na vrvi. Ko so ga našli, je bil še živ, a je koj nato umrl.

Sejem v Nižnjem Novgorodu.

R. — Nižni Novgorod, 10. avgusta. Znani veliki letni sejem, na katerem se sestanejo trgovalci vsega sveta, se je pričel, vendar pa ni opažati tiste živahnosti, kakor druga leta. Doslej je došlo na sejem 828 tvořek, sklenila pa se je kupčija za 200 milijonov rubljev.

Za kratek čas.

Sodnik: Vi ste obdolženi, da ste ukradli dva piščanca. Ali imate priče?

Toženec: Kadar grem piščance krasit, tega nikomur ne povem.

Indajtelj in odgovorni urednik: Rasto Pustolešek.

Borzna poročila. Dunaj, 10. avgusta. Na današnji borzi so se pokazale neugodne denarne razmere. Bančni report $4\frac{1}{2}\% - 5\%$. Trdi se, da so to znamenja za marsikatere težkoče, ki zadenejo borzo na jesen. Resno komentirajo dejstvo, da se stavijo novi ogrski renti na pariški borzi dosedaj nepremagane težkoče. Kljub razpoloženju današnjega trga, ki je bil jako rezerviran, so papirji vendarle kazali veliko vztrajnost. Bodenkreditke so poskočile za 20 K, in sicer pod vplivom vesti, da se svira glavnica pri Bodenkreditkavzroči. Dvignile so se znova 3%ne

prioritetne akcije južne železnice in Adriaakcije. Popustile so akcije Landerbanke in državnih železnic. Borza je končala brez zanimanja.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani. Uradni kurz dunajske borze 9. avgusta 1910.

Slovenski ospriji.	Denari	Dolgovni
4% majeva renta	93-60	93-80
4½% srebrna renta	97-50	97-70
4% avstr. kronska renta	93-55	93-75
4% ogr.	91-85	92-05
4% kranjsko deželno posojilo	95-50	96-50
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—

Sredške.	Sredške iz 1. 1860 1/4 . . .	233 50	239 50
" " 1864 . . .	324—	330—	
" " zemeljske I. izdaje . . .	155-50	161-50	
" " II. ogrske hipotečne . . .	298—	304—	
" " dun. komunalne . . .	278-75	284 75	
" " avstr. kreditne . . .	247-50	253-50	
" " ljubljanske . . .	530—	540—	
" " avstr. rdeč. križa . . .	525—	535—	
" " ogr. " . . .	84-75	90 75	
" " bazilika " . . .	63-25	67-25	
" " turške . . .	38-10	42-10	
" " turške . . .	29—	33—	
" " turške . . .	256-25	257-25	

Delnice.	Ljubljanske kreditne banke . . .	446-50	447—
<tbl

Sobo s hrano

išče gospod.

Ponudbe z vsemi detajli in pogoji na upravištvo »Sl. Naroda« pod „A. M.“

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob in pritlikin
se odda s 1. novembrom
na Bežigradski cesti št. 12. 96

Usojam si vladivo opozoriti, da sem prevzel

9

**glavno zastopstvo Prve Češke živilenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.**

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavnne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z omejeno jamstvom
v lastnem združenju domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa
upravnega premoženja
K 83,116.121-11
K 20,775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4½%

brez vsakega odbitka rentnega davka, kateroga plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pre-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20,000.000

Posuje na zemljišča po 5½% x 1½% na amortizacijo ali pa po
5½% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Postne hranilnice račun št. 828.405.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejnim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po 6%; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Ravnatelj menjalnika:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.

— **Ekskomptura trgovske menice.** — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni
pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavnica:
K 5,000.000—

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni zaklad:
K 450.000—

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4½% čiste. — Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

Vsakega Slovence je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovanski
banki »SLAVIJA«.

Podpirajmo torej
domač slovanski za-
vod, da more naložo,
ki si jo je stavil, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

.. Ogromni rezervni fondi K 48,812.707 — Jamčilo za popolno varnost ..

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobitek svojim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
dobrodelenim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banko „Slavijo“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi
močnimi gesla: »Svoji
k svojim!«

Osamosvojimo se na
narodno - gospodar-
skem polju!

Ne podcenjujmo se!
Bodimo odločni, mlač-
nost, obzirnost in ned-
doslednost, ki se čim
huje nad nami mašču-
jejo, morajo izginiti.
Osvobodimo se tujega
jarma!

.. Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 3.

.. Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov krov.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov krov.

Rezervni zaklad nad 1 milijon krov.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada že mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vso
svojo močjo. Izguba vloženega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželnih vladi, čezkična
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4½%, brez odbitka; nezdignjene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5%, obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1¼% na leto. Daje posojila
na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domačne
hranilnice, v podprtje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditne društve.

4

